

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN VỀ NGHIỆP VỤ CÔNG TÁC ĐỘI TNTP HỒ CHÍ MINH

Đặt vấn đề

Đội TNTP Hồ Chí Minh là tổ chức của thiếu nhi Việt Nam do Đảng cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh phụ trách. Đội TNTP Hồ Chí Minh là trường học giáo dục thiếu nhi Việt Nam trong và ngoài nhà trường, là lực lượng nòng cốt trong các phong trào thiếu nhi.

Đội TNTP Hồ Chí Minh là tổ chức thống nhất trong cả nước. Cấp cơ sở của Đội TNTP Hồ Chí Minh được thành lập ở các trường trung học cơ sở, trường tiểu học và ở các địa bàn dân cư gồm: chi đội và liên đội.

Hội đồng Đội do Ban Chấp hành Đoàn cùng cấp lập ra để giúp Đoàn phụ trách Đội. Hội đồng Đội các cấp vừa có tính chất đại diện cho tổ chức Đội vừa là cơ quan của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trực tiếp phụ trách Đội.

Với đặc thù của tổ chức Đội là giáo dục đội viên thông qua tổ chức các hoạt động để thực hiện Điều lệ, Nghị thức Đội, Chương trình rèn luyện đội viên và một số các hoạt động khác phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của thiếu niên như: *Múa hát; Hội trại; Hội thi; Trò chơi; ...* Hiểu một cách đơn giản, nghiệp vụ công tác Đội bao gồm các hoạt động để thực hiện Điều lệ, Nghị thức Đội, Chương trình rèn luyện đội viên và một số các hoạt động khác phù hợp với nhu cầu, sở thích của thiếu nhi.

Một số nội dung cơ bản về nghiệp vụ Công tác Đội TNTP Hồ Chí Minh:

- Thực hiện Điều lệ và hướng dẫn thực hiện Điều lệ Đội TNTP Hồ Chí Minh.
- Thực hiện Nghị thức và hướng dẫn thực hiện Nghị thức Đội TNTP Hồ Chí Minh.
- Thực hiện chương trình rèn luyện Đội viên.
- Sinh hoạt Đội, Phụ trách Đội,....
- Tổ chức các hoạt động tập thể phù hợp với tâm sinh lý của thiếu nhi như: hát múa, hội thi, trò chơi, hội trại, dã ngoại, câu lạc bộ thiếu nhi...

A. NGHIỆP VỤ TỔ CHỨC

I. XÂY DỰNG TỔ CHỨC ĐỘI

1. Hệ thống tổ chức Đội

1.1. Những quy định chung

Điều lệ Đội TNTP Hồ Chí Minh (Ban hành kèm theo Quyết định số 319/QĐ/TWĐTN, ngày 10 tháng 9 năm 2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đoàn khóa X) quy định:

Đội TNTP Hồ Chí Minh là tổ chức thống nhất trong cả nước. Cấp cơ sở của Đội TNTP Hồ Chí Minh được thành lập ở các trường trung học cơ sở, trường tiểu học và ở các địa bàn dân cư gồm: chi đội và liên đội. Hội đồng Đội do Ban Chấp hành Đoàn cùng cấp lập ra để giúp đỡ Đoàn phụ trách Đội. Hội đồng Đội các cấp vừa có tính chất đại diện cho tổ chức Đội vừa là cơ quan của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trực tiếp phụ trách Đội. Hệ thống tổ chức của Hội đồng Đội gồm 4 cấp:

- Cấp xã, phường, thị trấn.

- Cấp huyện.
- Cấp tỉnh.
- Cấp Trung ương.

Hội đồng Đội các cấp hoạt động theo Quy chế Tổ chức và hoạt động của Hội đồng Đội TNTP Hồ Chí Minh do Ban Thường vụ Trung ương Đoàn ban hành. Số lượng Hội đồng Đội các cấp được quy định:

- Cấp xã từ 7 - 9.
- Cấp huyện từ 11 - 19.
- Cấp tỉnh từ 19 - 23.
- Cấp Trung ương từ 23 - 29.

Ở các đơn vị Đoàn khối, Đoàn ngành cần phải phân công cán bộ Đoàn phụ trách công tác thiếu nhi.

1.2. Hệ thống tổ chức Đội

- Cấp cơ sở của Đội

*** Liên đội:**

Liên đội là cấp cao nhất của tổ chức Đội ở cơ sở. Mỗi liên đội có từ 2 chi đội trở lên. Liên đội được thành lập trong trường học, trên địa bàn dân cư và thành lập các liên đội, chi đội tạm thời để tổ chức các hoạt động theo Điều lệ và Nghị thức Đội ở các trường Đội, Nhà thiếu nhi và các hoạt động tập thể của Đội. Cấp liên đội mỗi năm đại hội một lần vào đầu năm học. Ban chỉ huy liên đội do đại hội bầu ra. Mỗi liên đội có 1 tổng phụ trách, là người thay mặt cho Đoàn thanh niên trực tiếp phụ trách Đội.

Liên đội có những nhiệm vụ cơ bản sau:

- Đề ra chương trình cho liên đội trong năm học, trong từng học kỳ và thời gian hè, trên cơ sở những chỉ thị, nghị quyết của Đoàn cấp trên, điều kiện thực tế của địa phương, nhà trường và của liên đội.
- Xây dựng và chỉ đạo kế hoạch, chủ trì các phong trào thi đua, các hoạt động chủ đề, chủ điểm. Tổ chức các hoạt động nhân ngày lễ lớn, các hội nghị hội trại, đại hội cháu ngoan Bác Hồ.
- Tổ chức đại hội liên đội, hướng dẫn các chi đội đại hội.
- Chỉ đạo đánh giá các công tác thi đua, xét duyệt khen thưởng, phong tặng và đề nghị danh hiệu cho các chi đội.
- Bồi dưỡng ban chỉ huy các chi đội, các nhóm chuyên môn, bồi dưỡng đội viên lớn vào Đoàn; thành lập các chi đội mới.
- Phân công các chi đội phụ trách công tác nhi đồng.
- Phối hợp, hợp tác với các liên đội bạn, các lực lượng giáo dục trong công tác giáo dục và xây dựng tổ chức Đội.

*** Chi đội:**

Chi đội là cấp cơ sở của Đội, mỗi chi đội có ít nhất từ 3 đội viên trở lên, chi đội có 9 đội viên trở lên có thể chia thành các phân đội.

Chi đội được thành lập cả trong trường học, trên địa bàn dân cư và các chi đội tạm thời ở các trường Đội, nhà thiếu nhi và các hoạt động tập thể của Đội. Chi Đội mỗi năm đại hội một lần, ban chỉ huy chi đội do đại hội bầu ra. Mỗi chi đội có một đoàn viên, cán bộ Đoàn được tổ chức Đoàn phân công trực tiếp phụ trách, hướng dẫn công tác Đội cho chi đội gọi là phụ trách chi đội.

Là đơn vị cơ sở trực tiếp biến nghị quyết của liên đội thành chương trình kế hoạch hành động cụ thể và trực tiếp đến đội viên, chi đội có một vị trí đặc biệt quan trọng trong toàn bộ hoạt động giáo dục và rèn luyện đội viên. Mặt khác, đây cũng là nơi đội viên thể hiện những nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của mình, là môi trường để mỗi đội viên tự khẳng định những năng lực sở trường vốn có của mình.

Chi đội có những nhiệm vụ cơ bản sau:

- Xây dựng chương trình hành động và tổ chức các hoạt động cho chi hội trong năm học, từng kỳ học theo kế hoạch của liên đội hoặc chương trình hành động đột xuất do yêu cầu của địa phương trên địa bàn dân cư.

- Động viên hướng dẫn giúp đỡ các đội viên trong chi đội hoàn thành tốt những nhiệm vụ được giao, kịp thời tuyên dương cũng như nhắc nhở những việc làm tốt, chưa tốt trong chi đội.

- Giúp đỡ và kết nạp đội viên mới: hướng dẫn, giúp đỡ các đội viên trong chi đội hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, kịp thời tuyên dương những việc làm tốt cũng như nhắc nhở những việc làm chưa tốt của các đội viên trong chi đội.

- Giúp đỡ và kết nạp đội viên mới; hướng dẫn, giúp đỡ những đội viên lớn có đủ điều kiện gia nhập Đoàn.

- Phân công các đội viên phụ trách các Sao nhi đồng.

- Tổ chức đại hội chi đội, bầu ra ban chỉ huy theo kế hoạch của liên đội;

- Giới thiệu, đại biểu đi dự đại hội liên đội.

* Hội đồng Đội:

Hội đồng Đội TNTP Hồ Chí Minh (gọi tắt là Hội đồng Đội) được thành lập theo nghị quyết của Đại hội đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ IV (1980). Đây là bước phát triển trong nhận thức và thực tiễn của công tác Đội TNTP Hồ Chí Minh. Hội đồng Đội các cấp đại diện cho tổ chức Đội, do Ban Chấp hành Đoàn cung cấp lập ra và giúp Đoàn phụ trách Đội TNTP Hồ Chí Minh.

Hệ thống tổ chức của hội đồng Đội gồm 4 cấp: cấp xã, phường, thị trấn; cấp huyện (và tương đương); cấp tỉnh (và tương đương); cấp Trung ương.

Hội đồng Đội có những nhiệm vụ cơ bản sau:

- Giúp Ban Chấp hành Đoàn phụ trách công tác tổ chức và hoạt động Đội, phát triển phong trào thiếu nhi theo đường lối của Đảng. Nghiên cứu tham mưu với ban chấp hành Đoàn những chủ trương, nhiệm vụ giải pháp công tác Đội và phong trào thiếu nhi trong từng thời kì.

- Xây dựng kế hoạch, biện pháp tổ chức thực hiện chủ trương, Nghị quyết của ban chấp hành Đoàn các cấp về công tác Đội và phong trào thiếu nhi. Tổ chức, hướng dẫn nghiệp vụ cho Hội đồng Đội cấp dưới.

- Tổng kết, phổ biến, áp dụng những kinh nghiệm tiên tiến, những điển hình về công tác Đội và phong trào thiếu nhi. Thay mặt ban chấp hành Đoàn và tổ chức Đội phối hợp với các ngành các cấp chăm lo giáo dục thiếu nhi, chăm lo xây dựng cơ sở vật chất cho các hoạt động Đội.

- Chỉ đạo các trung tâm hoạt động của thiếu nhi, như: Cung thiếu nhi, Nhà thiếu nhi, điểm vui chơi, câu lạc bộ, các cơ quan xuất bản, báo chí tuyên truyền của Đoàn phục vụ thiếu nhi. Cùng với các nhiệm vụ trên, Hội đồng Đội Trung

ương còn quan hệ với các tổ chức thiếu nhi quốc tế; nghiên cứu, tham mưu, đề xuất những vấn đề lý luận và thực tiễn tổ chức và hoạt động thiếu nhi trong điều kiện cụ thể của Việt Nam.

II. ĐỘI VIÊN

Đội viên Đội TNTP Hồ Chí Minh là thiếu niên Việt Nam từ 9 đến hết 15 tuổi thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy, có ý thức phấn đấu trong học tập, rèn luyện và tu dưỡng để trở thành đoàn viên Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

1. Quyền của đội viên

- Được Đội TNTP Hồ Chí Minh và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh giúp đỡ để phát huy năng lực trong học tập, hoạt động, vui chơi, công tác xã hội.

- Được Đội TNTP Hồ Chí Minh và Đoàn TNCS Hồ Chí Minh bảo vệ quyền lợi của mình theo Luật trẻ em.

- Được sinh hoạt Đội TNTP Hồ Chí Minh, bàn bạc và quyết định các công việc của Đội. Được ứng cử, bầu cử vào BCH liên đội, chi đội.

2. Nhiệm vụ của đội viên

- Thực hiện Điều lệ, Nghị thức Đội TNTP Hồ Chí Minh và Chương trình rèn luyện đội viên.

- Thực hiện tốt 5 Điều Bác Hồ dạy thiếu niên, nhi đồng để trở thành con ngoan, trò giỏi, đội viên tốt, Cháu ngoan Bác Hồ, đoàn viên Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

- Làm gương tốt cho thiếu niên, nhi đồng, giúp đỡ thiếu niên và nhi đồng trở thành đội viên Đội TNTP Hồ Chí Minh, tích cực tham gia công tác nhi đồng.

III. SINH HOẠT CHI ĐỘI

1. Khái niệm sinh hoạt chi đội

- Sinh hoạt chi đội là một hình thức sinh hoạt tập thể nhằm thông báo và thảo luận những vấn đề có liên quan tới toàn thể đội viên của chi đội.

Thông qua sinh hoạt chi đội, tổ chức Đội giáo dục cho đội viên về đạo đức, tác phong, ý thức học tập, yêu lao động, yêu Tổ quốc, quê hương, đoàn kết với bạn bè ..., từ đó tự xác định phải cố gắng trong rèn luyện, học tập, lao động... để trở thành người có ích cho gia đình và xã hội, vì mục tiêu xây dựng đất nước của Đảng, của Bác Hồ.

- Sinh hoạt chi đội phát huy tinh thần chủ động sáng tạo của Ban chỉ huy Đội viên. Bởi vì, trong buổi sinh hoạt chi đội, các em vừa là người thiết kế, tổ chức điều hành vừa là người thực hiện và đánh giá kết quả hoạt động của mình.

- Đội viên được tham gia bàn bạc, quyết định mọi công tác của Đội và được thấy (cô) phụ trách nhiệt tình giúp đỡ. Điều đó tạo cho đội viên không khí vui tươi, phấn khởi, tự hào về những thành tích của mình.

2. Mục tiêu của sinh hoạt chi đội là gì?

- Nhằm giáo dục toàn diện cho đội viên

Về nội dung giáo dục toàn diện, gồm có 3 điểm: Giáo dục tâm trí (trí dục, đạo đức, thẩm mỹ) giáo dục thể chất và giáo dục kỹ thuật (có lao động). Theo quan điểm giáo dục của Bác Hồ, con người phát triển toàn diện là phải vừa lao động trí óc vừa lao động chân tay, vừa có đức vừa có tài (đức là gốc, tài là quan trọng), làm tốt chức năng xã hội của mình và thể hiện phẩm chất của người lao động mới.

- Giúp đội viên ghi nhớ và khắc sâu những truyền thống tốt đẹp của cha anh. Để thực hiện được các nội dung giáo dục truyền thống, cần phải có nhiều hình thức tổ chức hoạt động như: Tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về lịch sử, truyền thống; tổ chức các cuộc sinh hoạt chủ đề, chủ điểm, hội thảo nhân các ngày lễ lớn như: 3/2, 26/3, 15/5, 19/5, 2/9, 20/11, 22/12 ..; tổ chức thành các phong trào rộng rãi ở tất cả các liên, chi đội: Phong trào “Uống nước nhớ nguồn”, “Ăn quả nhớ người trồng cây”, “Tắm chân trong lòng mẹ”... Gặp gỡ các anh hùng, các lão thành cách mạng và nghe họ nói chuyện lịch sử, truyền thống ; các hoạt động tham quan, cắm trại các di tích lịch sử, viện bảo tàng, nhà lưu niệm...

- Giúp đội viên củng cố kiến thức được học trong trường, bổ sung, nâng cao hiểu biết và nhận thức nhiều lĩnh vực trong cuộc sống. Từ đó, các em chịu khó học tập, rèn luyện, nâng cao ý thức đối với bản thân mình và tập thể để trở thành người đội viên tốt.

3. Thế nào là một cuộc sinh hoạt có chất lượng?

Chất lượng của một buổi sinh hoạt sẽ biểu hiện bằng:

Có nhiều bạn tham gia phát biểu, tham gia vui chơi và làm việc một cách hào hứng không? Đội viên có thêm hiểu biết gì mới, thể hiện được khả năng của mình trong hoạt động không? Đội viên có thoải mái vui thích không? Có thêm tình thân ái đoàn kết không?

4. Các loại hình sinh hoạt chi đội

4.1. Sinh hoạt chi đội thường kỳ

Là buổi sinh hoạt được quy định một khoảng thời gian nhất định trong tháng nhằm sơ kết công tác tháng, định hướng công việc trong tháng tới.

Tác dụng: Kiểm điểm, đánh giá hiệu quả công việc đề ra, rút kinh nghiệm, biểu dương gương điển hình và bàn bạc, tìm biện pháp thực hiện công việc trong tháng tới.

4.2. Sinh hoạt chi đội theo chủ điểm

Là buổi sinh hoạt được tổ chức nhân dịp các ngày lễ lớn, ngày kỷ niệm của đất nước.

Tác dụng: Nâng cao hiểu biết, phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc, niềm tự hào và vinh dự, trách nhiệm của người đội viên.

4.3. Sinh hoạt chi đội theo chuyên đề

Là sinh hoạt được quy định trong kế hoạch tháng hoặc năm của chi đội, liên đội nhằm giải quyết một vấn đề lớn được toàn thể đội viên quan tâm như: vấn đề đạo đức, nếp sống, vấn đề giúp đỡ đội viên lớn lên Đoàn ...

Tác dụng: Qua chuyên đề sinh hoạt giúp đội viên nâng cao hiểu biết, ý thức trách nhiệm của người đội viên hôm nay, của một đoàn viên tương lai.

4.4. Sinh hoạt chi đội đột xuất

Là sinh hoạt Đội nhằm giải quyết những công việc đột xuất của Đội không nằm trong kế hoạch. Ví dụ: Cần triển khai ngay một hoạt động ủng hộ đồng bào vùng lũ lụt, hoặc xử lý kỷ luật một số đội viên vi phạm nội quy...

Tác dụng: Triển khai nhanh chóng, kịp thời đến toàn thể đội viên và tìm biện pháp giải quyết thích hợp cho vấn đề đột xuất đó.

5. Một số điểm cần chú ý trong khi tiến hành sinh hoạt chi đội

- Tập hợp tôi đa những điều kiện làm tăng thêm cảm xúc tốt cho đội viên trong buổi sinh hoạt:

Cần tập trung ý nghĩa của thời điểm sinh hoạt. Nếu gần những ngày kỷ niệm lịch sử, ngày truyền thống của Đội, nhà trường cần đưa những ý nghĩa đó vào phần mở đầu của buổi sinh hoạt.

Tận dụng không gian nếu sinh hoạt ngoài trời, dã ngoại trên một số địa điểm có sự kiện lịch sử cách mạng, các bảo tàng, nhà truyền thống, lưu niệm ... Cần tận dụng đưa vào nói lí do hoặc có hoạt động ngắn như đặt hoa tưởng niệm trước khi sinh hoạt.

Tận dụng những tác động của các nhân vật khác như các chiến sĩ, người lao động, các nhà khoa học... Bằng cách tạo ra sự giao lưu văn hóa, trân trọng không cách biệt.

Cần tạo những tình huống bất ngờ, mở đầu bằng chúc mừng sinh nhật bạn trong chi đội (do BCH chuẩn bị) hoặc chào mừng một sự kiện nào đó đáng trân trọng trong chi đội.

- Cần khích lệ để phát huy tất cả đội viên được thể hiện chính kiến của mình.

Mặc dù đã chuẩn bị kỹ nội dung, biện pháp cho cuộc sinh hoạt, chi đội trưởng hãy nên bắt đầu bằng những câu hỏi hoặc bằng những yêu cầu đội viên xung phong làm thử. Sau đó chi đội trưởng nêu tóm tắt. Đôi lúc đặt ra những ý kiến hoặc tình huống ngược lại cho đội viên tranh luận rồi thống nhất lại (tránh việc chi đội trưởng diễn thuyết từ đầu đến cuối buổi sinh hoạt).

Trong các cuộc thi vui, các hoạt động, không nhất thiết cứ phải là Ban chỉ huy điều hành, nên chia nhóm nhỏ, yêu cầu nhóm cử người chỉ huy hoặc chỉ định trên cơ sở biết khả năng của đội viên nhằm tạo không khí thi đua theo nhóm.

IV. PHỤ TRÁCH ĐỘI TNTP HỒ CHÍ MINH

Lực lượng Phụ trách Đội (giáo viên - Tổng phụ trách Đội, phụ trách chi đội, phụ trách nhi đồng trong trường tiểu học, trung học cơ sở) có một vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng, quyết định đến chất lượng và hiệu quả Công tác Đội.

Trong giới hạn chuyên đề này, xin đề cập sâu đến đối tượng phụ trách Đội trong nhà trường là giáo viên - Tổng phụ trách Đội.

1. Giáo viên làm Tổng phụ trách Đội

Theo thông tư số 23/TTLN ngày 15/01/1996 của Liên ngành Ban Tổ chức Cán bộ Chính phủ - Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Tài chính - Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh về việc hướng dẫn chế độ công tác phụ cấp trách nhiệm đối với giáo viên làm Tổng phụ trách Đội TNTP Hồ Chí Minh trong trường phổ thông thì: Giáo viên các trường có độ tuổi từ 18 đến 35, có đủ các tiêu chuẩn sau đây được tuyển chọn để cử làm Giáo viên - Tổng phụ trách Đội ở các liên đội trong trường phổ thông:

- Có phẩm chất đạo đức tốt, gương mẫu nếu còn trong độ tuổi phát triển đoàn viên thì phải là đoàn viên TNCS Hồ Chí Minh.

- Có nhiệt tình và năng khiếu về tổ chức hoạt động xã hội, hiểu biết Đoàn, Đội, có đủ sức khỏe..., biết vận động học sinh, các lực lượng xã hội và mọi người tham gia công tác Đội. Có bằng tốt nghiệp sư phạm (Trung học sư phạm,

Cao đẳng sư phạm). Đã được đào tạo hoặc bồi dưỡng nghiệp vụ về công tác Đoàn, Đội.

Căn cứ vào đối tượng và tiêu chuẩn tuyển chọn, Hiệu trưởng cùng với tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh của trường thống nhất đề nghị lên Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện (quận, thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh) hoặc Sở Giáo dục và Đào tạo theo phân cấp quản lý công chức, viên chức xét duyệt. Trường phòng Giáo dục và Đào tạo hoặc Sở Giáo dục và Đào tạo ra quyết định cử giáo viên Tổng phụ trách sau khi thống nhất ý kiến với HĐĐ huyện (quận, thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh).

2. Vị trí, vai trò của Giáo viên - Tổng phụ trách Đội

Với mục tiêu góp phần cùng nhà trường và các lực lượng giáo dục khác trong xã hội đào tạo, xây dựng những con người mới XHCN, người giáo viên – Tổng phụ trách Đội có một vị trí vai trò đặc biệt quan trọng trong nhà trường phổ thông.

- Một là, vị trí vai trò của giáo viên - Tổng phụ trách Đội gắn chặt với vị trí vai trò của tổ chức Đội trong nhà trường. Thực tiễn những năm đổi mới vừa qua cho thấy Đội TNTP Hồ Chí Minh ngày càng trở thành một lực lượng giáo dục không thể thiếu được cả 3 khâu: dạy chữ - dạy nghề - dạy người trong nhà trường phổ thông.

- Hai là, giáo viên - Tổng phụ trách Đội đóng vai trò một nhà giáo dục. Dân ta thường nói “thầy giáo là kỹ sư của tâm hồn”, giáo viên - Tổng phụ trách Đội càng phải như vậy. Đó chính là khả năng đi sâu vào thế giới nội tâm của trẻ em, yêu trẻ, hiểu trẻ, say mê với công việc. Đó còn là khả năng cảm hóa thu phục nhân tâm từ chính tâm gương sáng của bản thân mình trong cuộc sống, trong lao động, trong giao tiếp, trong công tác Đội, chẳng những là người thầy, người cô mẫu mực, mà còn là người anh, người chị quý mến thực sự là chỗ dựa về mặt tinh thần cho các em.

- Ba là, giáo viên - Tổng phụ trách Đội có vai trò của một cán bộ chính trị - xã hội thực thụ, trong đó ý thức chính trị, thái độ chính trị, niềm tin chính trị, sự nhạy bén về chính trị đã hòa quyện với nhau trở thành bản lĩnh chính trị và được thể hiện thành lập trường chính trị vững vàng. Và lập trường đó thể hiện trên thực tế, trong hành động, chứ không phải chỉ trên lời nói. Với giáo viên - Tổng phụ trách Đội, văn hóa chính trị đã ngấm sâu trở thành máu thịt để có thể gắn kết 3 khâu nghĩ - nói - làm, đó chính là nghĩ đúng, nói đúng và tổ chức các hoạt động giáo dục của Đội có hiệu quả. Đạt được những yêu cầu nói trên, vị trí của giáo viên - Tổng phụ trách Đội càng được khẳng định như người đứng đầu của tổ chức Đoàn - Đội - tổ chức của những người cộng sản trẻ tuổi trong nhà trường phổ thông.

- Bốn là, giáo viên - Tổng phụ trách Đội đóng vai trò của một nhà tổ chức. Nếu như kỹ năng là tổng hợp của các thao tác đã được quy trình hóa, thì giáo viên - Tổng phụ trách Đội đương nhiên phải là một người đạt đến trình độ thông thạo về kỹ năng. Khái quát lại có thể kể đến kỹ năng nói trước công chúng, kỹ năng soạn thảo các văn bản và kỹ năng tổ chức các hoạt động thiếu nhi. Hoạt động thiếu nhi, hoạt động Đội rất phong phú, đa dạng như: cắm trại, giao lưu, du khảo dã ngoại, tham quan, hội thi, hội thao, hội diễn, diễn truyện, trò chơi, văn

hóa văn nghệ, thể dục thể thao, cùng các hình thức vui chơi giải trí, “học mà chơi, chơi mà học” khác. Với vai trò của một nhà tổ chức, đội ngũ giáo viên - Tổng phụ trách Đội được Nhà nước sắp xếp vào bộ máy quản lý của các trường phổ thông theo quyết định 305 ngày 26/3/1986 của Bộ Giáo dục - Đào tạo.

- *Năm là, giáo viên - Tổng phụ trách Đội là nguồn bổ sung quan trọng cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý giáo dục trong nhà trường; và đội ngũ chuyên trách công tác Đội các cấp. Được tôi luyện thử thách thông qua việc thiết kế và tổ chức các hoạt động thiếu nhi trong nhà trường, qua việc giải quyết xử lý nhiều mối quan hệ khác nhau: với Chi bộ, Hội đồng trường, Hội đồng giáo viên, Hội cha mẹ học sinh; với chi đoàn, với Đoàn cơ sở trên địa bàn và HĐĐ cấp trên; với cộng đồng dân cư, với đội ngũ cán bộ phụ trách chi đội, và các em đội viên, học sinh. Người giáo viên - Tổng phụ trách Đội sẽ tích lũy được rất nhiều kinh nghiệm quý báu, nhiều bài học bổ ích từ sự thành công và sự thất bại, học hỏi được cả về kiến thức, kỹ năng, nghiệp vụ và phương pháp quản lý.*

3. Những phẩm chất, năng lực cơ bản của người giáo viên – Tổng phụ trách Đội trong giai đoạn cách mạng hiện nay

- Giáo viên - Tổng phụ trách Đội phải có phẩm chất chính trị vững vàng, tư cách đạo đức tốt.

- Giáo viên - Tổng phụ trách Đội phải có lòng yêu trẻ và thích làm việc với trẻ

- Giáo viên - Tổng phụ trách Đội phải có lòng nhiệt tình, sự say mê với công tác Đội và công tác xã hội

- Giáo viên - Tổng phụ trách Đội phải có trình độ và kiến thức về khoa học tự nhiên, khoa học xã hội - nhân văn

- Giáo viên - Tổng phụ trách Đội phải có trình độ, kỹ năng, nghiệp vụ công tác Đội thành thạo.

4. Chức năng, nhiệm vụ của giáo viên - Tổng phụ trách Đội

4.1. Chức năng của giáo viên - Tổng phụ trách Đội

- *Một là, tổ chức quản lý và điều hành công tác Đội trong phạm vi nhà trường. Đây là chức năng cơ bản và quan trọng nhất của giáo viên - Tổng phụ trách Đội. Người giáo viên - Tổng phụ trách Đội chính là người tổ chức và điều hành các hoạt động Đội, thiết kế và tổ chức thi công các mặt hoạt động của Đội trong nhà trường, tham gia các hoạt động chung của Đội trên địa bàn.*

- *Hai là, tham mưu, tư vấn về công tác Đội. Giáo viên - Tổng phụ trách Đội thường xuyên tham mưu cho các chủ thể giáo dục trong nhà trường, trước hết là Hội đồng trường, chi bộ Đảng, chi đoàn nhà trường, về những vấn đề có liên quan đến công tác Đội, từ tổ chức bộ máy đến các hoạt động Đội, phù hợp với tình hình đặc điểm của địa phương, của mỗi trường.*

- *Ba là, Vận động và phối hợp các lực lượng trong công tác Đội. Các lực lượng đó là các tập thể chuyên môn trong nhà trường, các thầy cô giáo trong Hội đồng giáo viên, Hội cha mẹ học sinh, cộng đồng dân cư nơi trường đóng, các cơ quan, đoàn thể ngoài nhà trường, nói chung là tận dụng sức mạnh tổng hợp của xã hội, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiến hành công tác Đội*

4.2. Nhiệm vụ của giáo viên - Tổng phụ trách Đội

- Xây dựng đội ngũ phụ trách Chi đội và phụ trách nhi đồng, xây dựng các Chi đội mạnh và Sao nhi đồng tự quản. Xây dựng và kiện toàn các Ban Chỉ huy liên đội, chi đội, các nhóm nòng cốt có khả năng điều hành các hoạt động Đội.

- Tổ chức, chỉ đạo hoạt động toàn diện của Đội trên cơ sở phát huy thực sự vai trò tự quản của đội viên.

- Tham mưu với Chi bộ, lãnh đạo nhà trường đưa chương trình hoạt động Đội thành một nội dung trong kế hoạch tổng thể của nhà trường trong năm học.

B. NGHIỆP VỤ VĂN PHÒNG CỦA TỔ CHỨC ĐỘI

1. Một số thể loại văn bản thường sử dụng của Đội

1.1. Nghị quyết: là văn bản ghi lại các quyết định được thông qua ở đại hội, hội nghị của Đội.

Ví dụ: Nghị quyết của Đại hội chi đội, liên đội...

1.2. Quyết định: là văn bản dùng để ban hành hoặc bãi bỏ quy chế, quy định, quyết định cụ thể về chủ trương, chính sách, tổ chức bộ máy...

Ví dụ: Quyết định về việc kết nạp đội viên...

1.3. Biên bản: là văn bản ghi chép diễn biến sự việc đang diễn ra; ý kiến phát biểu và ý kiến kết luận của đại hội Đội, các hội nghị hoặc các cuộc họp của Đội...

Ví dụ: Biên bản ghi chép Đại hội liên đội...

1.4. Quy chế: là văn bản xác định các nguyên tắc, trách nhiệm, quyền hạn, chế độ và lề lối làm việc của tổ chức, cơ quan lãnh đạo Đội...

Ví dụ: Quy chế của Hội đồng Đội...

1.5. Thông báo: là văn bản dùng để thông tin về một vấn đề, một sự việc cụ thể để các cá nhân, cơ quan của Đội biết hoặc thực hiện...

Ví dụ: thông báo về kết quả cuộc thi “Vẽ đẹp đội viên”...

1.6. Chương trình: là văn bản dùng để sắp xếp nội dung công tác, lịch làm việc cụ thể của tổ chức, cơ quan Đội...

Ví dụ: Chương trình đại hội Liên đội...

1.7. Công văn: là văn bản dùng để truyền đạt, trao đổi các công việc cụ thể trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ của tổ chức, cơ quan Đội...

Ví dụ: Công văn mời họp, công văn triệu tập...

2. Một số mẫu văn bản của Đội

Mẫu số 01

ĐỘI TNTP HỒ CHÍ MINH

HĐĐ Xã . . .

ngày . . . tháng . . . năm . . .

***

Số . . . /QĐ-LĐ

QUYẾT ĐỊNH

Về việc thành lập Chi đội.....

HỘI ĐỒNG ĐỘI XÃ . . .

- Căn cứ vào nguyên tắc tổ chức của Đội TNTP Hồ Chí Minh và hướng dẫn của Hội đồng Đội huyện . . .

- Căn cứ quyền hạn tổ chức của Ban Chỉ huy Liên đội . . .

- Xét đề nghị của tập thể . . . và được sự đồng ý của anh (chị) phụ trách Đội.

QUYẾT ĐỊNH

Điều 1. Thành lập Chi đội lớp . . .gồm . . . phân đội với . . . đội viên do anh chị . . . làm phụ trách chi đội *(có danh sách kèm theo)*.

Điều 2. Chỉ định BCH tạm thời của Chi đội cho đến khi tiến hành Đại hội Chi đội.

Chi đội trưởng . . .

Chi đội phó . . .

Ủy viên . . .

Điều 3. Chi đội và các đội viên có tên trong danh sách căn cứ quyết định này để thi hành.

Nơi nhận:

- HĐĐ xã... (Báo cáo);

- Chi Đội... (thực hiện);

- Lưu VP.

**TM. HỘI ĐỒNG ĐỘI XÃ
CHỦ TỊCH**

Mẫu số 02

ĐỘI TNTP HỒ CHÍ MINH

HĐĐ Xã . . .

ngày . . .tháng . . .năm . . .

***

Số . . . /QĐ-LĐ

QUYẾT ĐỊNH

Về việc công nhận cháu ngoan Bác Hồ

HỘI ĐỒNG ĐỘI XÃ . . .

- Căn cứ vào nguyên tắc tổ chức của Đội TNTP Hồ Chí Minh

- Căn cứ vào nhiệm vụ quyền hạn của Hội đồng Đội huyện

- Xét đề nghị của Liên đội trưởng.

QUYẾT ĐỊNH

Điều 1. Công nhận các đội viên sau đây thuộc Chi đội..., Liên đội đạt danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ năm học *(có danh sách kèm theo)*.

Điều 2. Các đội viên đạt danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ được cấp giấy khen và ghi sổ khen thưởng của Liên đội

Điều 3. Hội đồng Đội huyện..., Liên đội trưởng... và các đội viên có tên trong danh sách căn cứ quyết định thi hành.

Nơi nhận:

- Thành viên HĐĐ huyện (báo cáo)

- Lưu VP.

**TM. HỘI ĐỒNG ĐỘI XÃ
CHỦ TỊCH**

Mẫu số 03

ĐỘI TNTP HỒ CHÍ MINH

Chi đội . . . . .

***

Số . . . /BB-CĐ

BIÊN BẢN ĐẠI HỘI CHI ĐỘI

Năm học...

Đại hội Chi đội khai mạc lúc... giờ... ngày ... tháng ... năm

Tại.....

+ Đại biểu mời gồm có:

1.....

2.....

3.....

4.....

+ Đại biểu chính thức dự đại hội có..., Tổng số...

(Vắng..., trong đó có lý do..., không có lý do...)

- Đoàn Chủ tịch Đại hội có:

1.....

2.....

3.....

- Thư ký Đại hội

1.....

2.....

+ Diễn biến Đại hội

1. Bạn.... thay mặt Đoàn chủ tịch đọc báo cáo tổng kết công tác Đội và phong trào thiếu nhi năm học vừa qua và bản phương hướng cho năm học tới (Có báo cáo kèm theo).

.....

.....

2. Thảo luận, góp ý kiến và biểu quyết các chỉ tiêu trong báo cáo tổng kết:

.....

.....

3. Đăng ký các danh hiệu thi đua:

+ Cuối năm chi đội sẽ đạt danh hiệu

+ Đăng ký phụ trách lớp nhi đồng

+ Đăng ký chỉ tiêu phấn đấu đạt danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ

4. Bầu ban chỉ huy đội mới

+ Đại hội đã thống nhất bầu các bạn có tên sau vào Ban chỉ huy đội, năm học... và Ban chỉ huy mới ra mắt

1.....

2.....

3.....

4.....

(Có biên bản bầu Ban chỉ huy Đội kèm theo)

C. MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG TẬP THỂ TRONG SINH HOẠT ĐỘI HỘI THI THIẾU NHI

I. MỤC ĐÍCH, Ý NGHĨA HỘI THI THIẾU NHI

1. Mục đích

- Hội thi là hệ thống cách thức, biện pháp vận động thiếu nhi kích thích họ tích cực tìm hiểu, tiếp thu, rèn luyện và thể hiện năng lực hành động, năng lực hiểu biết về một chủ đề nhất định, đạt những chỉ tiêu nhất định do ban tổ chức hội thi đặt ra.

- Hội thi là một trong những phương thức hoạt động hấp dẫn nhằm bồi dưỡng rèn luyện thiếu nhi về truyền thống, phẩm chất đạo đức, lối sống, về kỹ năng nghiệp vụ... khi có những vấn đề do cuộc sống đặt ra hay do nhiệm vụ học tập lao động, ở địa phương, đơn vị đòi hỏi.

- Thông qua các hội thi tuyên truyền ảnh hưởng, uy tín của tổ chức Đội đối với xã hội về công tác giáo dục thiếu niên nhi đồng.

2. Ý nghĩa

- Hội thi là cơ sở để các tổ chức thiếu nhi thu hút đông đảo các em vào tổ chức, vào các hoạt động tập thể. Quá trình chuẩn bị và tham gia hội thi thiếu nhi phải tích cực chủ động, chủ động tìm hiểu, luyện tập để nâng cao nhận thức, trình độ và có được những kỹ năng hoạt động tập thể cần thiết.

- Hội thi là môi trường tạo cơ hội cho thiếu nhi bộc lộ năng khiếu, năng lực và kiểm nghiệm khả năng trình độ của mình về một vấn đề nào đó, từ đó góp phần điều chỉnh nhận thức, hành vi của mình trong học tập, lao động và trong cuộc sống hàng ngày.

- Hội thi còn là diễn đàn để thiếu nhi bày tỏ quan điểm, nhận thức, tình cảm của mình về các vấn đề mà họ quan tâm (theo chủ đề hội thi). Thông qua đó các cấp, các ngành, các đoàn thể và toàn xã hội thấy rõ trách nhiệm của mình trong công tác thiếu nhi.

II. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH MỘT HỘI THI

1. Công tác chuẩn bị

- Xây dựng kế hoạch hội thi; kế hoạch phải thật chi tiết, xác định rõ chủ đề hội thi, mục đích yêu cầu, qui mô thời gian, địa điểm, đối tượng thành phần dự thi: Các nội dung chính của hội thi, thể lệ cuộc thi; Ban tổ chức, Ban giám khảo hội thi; các giải thưởng hội thi và các biện pháp thực hiện.

- Báo cáo, kế hoạch hội thi với cấp uỷ và lãnh đạo địa phương, đơn vị. Tranh thủ sự trợ giúp kinh phí, vật chất và các điều kiện khác của các ngành, các đoàn thể, các tổ chức kinh tế - xã hội.

Triệu tập cuộc họp cán bộ mở rộng và các đại diện của các đơn vị tham gia hội thi quán triệt chủ trương phổ biến kế hoạch, bàn biện pháp thực hiện.

- Các đơn vị, cá nhân tham gia hội thi tiến hành họp bàn biện pháp thực hiện, thống nhất chọn cử đại biểu dự thi (trừ hội thi bắt buộc tất cả dự thi). Tổ chức tập dượt theo nội dung hội thi. Quán triệt nội qui và thể lệ cuộc thi cho các đối tượng tham gia hội thi.

- Tuỳ thuộc vào tính chất và yêu cầu của hội thi mà ban tổ chức cuộc thi có thể tiến hành tập huấn kỹ thuật người tham gia hội thi về những vấn đề cơ bản để đảm bảo chất lượng và sự thống nhất trong quá trình thực hiện các nội dung của hội thi.

- Chọn địa điểm, thời gian thích hợp với chủ đề của hội thi. Xây dựng, duyệt và thực hiện makét trang trí đảm bảo nêu bật được chủ đề, tính hấp dẫn của hội thi.

- Thiết kế chương trình công diễn của hội thi, tổ chức tổng duyệt (nếu thấy cần thiết) hoặc phổ biến cho các đối tượng dự thi để có kế hoạch thực hiện theo đúng kịch bản.

2. Tổ chức hội thi

Hội thi có thể tiến hành qua vòng loại, vòng sơ khảo và vòng chung khảo là thời điểm thể hiện kết quả của từng thí sinh (đơn vị) về các nội dung dự thi. Để hội thi đạt kết quả cao cần chú ý một số vấn đề sau:

2.1. Bài trí sân khấu

Phông màn nên chọn gam màu sáng, qua ánh đèn tôn vẻ tươi đẹp phù hợp với makét trang trí đã được duyệt. Tuy nhiên tùy từng trường hợp cụ thể mà có những sửa đổi điều chỉnh cho hợp lý.

- Có hệ thống đèn đủ sáng, có đèn màu càng tốt, phân công người phụ trách ánh sáng để điều phối màu cho phù hợp theo nội dung cuộc thi. Nếu có cây cảnh đặt lên sân khấu, đảm bảo khung cảnh hội thi gần với thiên nhiên.

- Âm thanh: Nên có máy "tăng âm", Micro tốt (vì chất lượng âm thanh tốt góp phần quan trọng vào sự thành công của hội thi) Có Micro cho thí sinh và người dẫn chương trình, cho ban giám khảo (nếu thấy cần thiết).

- Các thí sinh có chỗ ngồi, có phòng tập kết, nơi trang điểm thay trang phục. Sắp xếp chỗ ngồi cho ban giám khảo hợp lý đảm bảo theo dõi thí sinh thực hiện các nội dung hoàn chỉnh từ đầu đến cuối hội thi.

2.2. Chương trình hội thi (công diễn)

- Ổn định tổ chức bằng văn nghệ chào mừng hoặc một số bài hát tập thể hay cá nhân.

- Khai mạc hội thi, giới thiệu đại biểu.

- Người dẫn chương trình tự giới thiệu (có thể 2 người), giới thiệu Ban giám khảo và thực hiện nội dung theo kịch bản.

- Các thí sinh tham gia thực hiện các nội dung của hội thi (xen kẽ giữa các phần thi có các tiết mục văn nghệ để các thí sinh có thời gian thay trang phục, chuẩn bị cho các phần tiếp theo. Đồng thời ban giám khảo có thời gian đánh giá kết quả nội dung đã thực hiện).

- Công bố kết quả và trao giải thưởng cho những thí sinh, đơn vị đoạt giải.

- Bế mạc hội thi

2.3. Một số điều cần chú ý

- Với thí sinh:

Cần bình tĩnh, tự tin, không "tự nhiên chủ nghĩa" trước khán giả; cần tránh những biểu hiện khiếm nhã, vò đầu, bứt tai, so vai, rụt cổ, dậm chân, khuynh tay quá mức vv...

- Với người dẫn chương trình:

- + Cần nghiên cứu kỹ các đối tượng dự thi, chuẩn bị kịch bản từ lời giới thiệu, thuyết minh ngắn gọn dí dỏm, hấp dẫn phù hợp với từng thí sinh, đến lời bình để chuyển tiếp nội dung hợp lý.

- + Cần tuân thủ kịch bản đã định không tùy hứng thay đổi làm thí sinh mất bình tĩnh.

- + Khi đọc một câu hỏi cho thí sinh (nếu có) cần rõ ràng mạch lạc kết hợp với ánh mắt nụ cười, tạo cho họ niềm tin, bình tĩnh trả lời. Biết động viên khích lệ những thí sinh nhưng không nên đánh giá chất lượng những câu trả lời của thí sinh.

- + Không nói quá dài, đi lại quá nhiều trên sân khấu, không được nhăm lấn họ tên, số báo danh thí sinh.

- + Trước các tình huống bất ngờ cần bình tĩnh chủ động xử lý. Trường hợp ngoài giới hạn cho phép cần xin ý kiến của Ban tổ chức hội thi hay Ban giám khảo.

- Với ban giám khảo:

- + Cần thống nhất nội dung đáp án và thang điểm cho từng nội dung thi.
- + Chuẩn bị hệ thống câu hỏi phụ về xử lý tình huống để chủ động hỏi thí sinh (nếu hội thi có yêu cầu hình thức này)
- + Cần có phiếu chấm điểm cho từng thí sinh, có thư ký tổng hợp ngay sau từng nội dung mà thí sinh đã thực hiện xong.
- + Sau khi thí sinh thi xong nên có thời gian nhất định để đánh giá xếp loại, trên cơ sở tổng hợp của thư ký.
  - Với Ban tổ chức:
    - + Cần chỉ đạo việc thực hiện nội dung, chương trình kế hoạch đã được thống nhất, khéo léo xử lý tình huống phát sinh, đảm bảo hội thi đạt mục tiêu, yêu cầu đã đề ra.
    - + Chọn người dẫn chương trình nhanh nhẹn, hoạt bát, có giọng truyền cảm không nói ngọng, nói lắp. Nên có tổng duyệt trước hội thi công diễn chính thức.
    - + Cần bố trí thời gian tập huấn, trao đổi giải đáp những vấn đề mà thí sinh còn vướng mắc trong quá trình chuẩn bị cho các nội dung thi.
  - + Hội thi không chỉ đơn thuần là chọn và trao giải thưởng cho những thí sinh điển hình nhất mà chính là tạo được phong trào thi đua. Mặt khác không phải hội thi nào cũng được tổ chức công diễn ở sân khấu và tùy vào mục đích, tính chất, nội dung của từng hội thi để ban tổ chức hội thi quyết định hình thức và biện pháp tiến hành cho thích hợp.